

Avustus matalalämpötilaiseen
kaukolämpöön siirtymiseksi

HAKUOHJE

2023

Sisällys

1	Avustuksen tarkoitus	3
2	Avustuksen kohde ja hakukelpoisuus.....	3
3	Avustettavat toimenpiteet	4
4	Avustuksen määrä ja de minimis	5
	De minimis -selvitys	6
5	Avustuksen hakeminen	8
	Hakemuksen liitteet.....	9
6	Avustuksen maksaminen	9
7	Muutoksen hakeminen avustuspäätökseen	10

Hakuohje 2023:
Avustus asuinrakennusten
matalalämpötilaiseen kaukolämpöön
siirtymiseksi

Julkaistu: 10.1.2023

Dnro: ARA-00.01.01-2023-1

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

1 Avustuksen tarkoitus

Avustuksen tavoitteena on nopeuttaa asuinrakennusten siirtymää matalalämpötilaisen kaukolämmön mahdollistaviin laitteistoihin.

Avustuksen tarkoituksena on tukea lämmönsiirtimien vaihtamista tehokkaampiin matalammalle lämpötilalle suunniteltuihin lämmönsiirtimiin sekä samalla tehtävään lämmitysjärjestelmän säätöön ja tasapainotukseen lämmön mahdollisimman tehokkaan siirron takaamiseksi.

Avustus on osa vihreää siirtymää ja sillä valmistaudutaan uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämiseen nykyistä kaukolämpöjärjestelmää päivittämällä.

Avustuksen myöntämisessä noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001) ja valtioneuvoston asetusta avustuksista asuinrakennusten kaukolämpölaitteistojen uusimiseen matalalämpötilaiseen kaukolämpöön soveltuviksi vuosille 2022 ja 2023 (773/2022).

Avustus myönnetään valtion asuntorahaston varoista ja myöntövaltuus vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa. Vuoden 2023 vahvistettu määräraha on yhteinen asuinrakennusten energia-avustukselle ja asuinrakennusten matalalämpötilaiseen kaukolämpöön siirtymisen avustukselle, joka on yhteensä 98,67 miljoonaa euroa.

Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA).

2 Avustuksen kohde ja hakukelpoisuus

Avustusta voidaan myöntää vähintään puolet vuodesta vakituisesti asuinkäytössä olevien asuinrakennusten kaukolämpölaitteistojen vaihtoon. Avustuksen piiriin lukeutuvat esimerkiksi omakoti-, pari- ja ketjutalot, asuinkerros- ja rivitalot, asunto-osuuskunnat, sekä vuokra- ja asumisoikeusasunnot.

Avustettavan kiinteistön tulee sijaita alueella, jossa laitteiston vaihtaminen edistää kaukolämpöverkon lämpötilan laskemista.

Avustusta voi hakea asuinrakennuksen omistaja, esimerkiksi:

- yksityishenkilö, myös yhteisomistukset
- taloyhtiö
- asunto-osuuskunta
- yleishyödylliset yhteisöt sekä ARA-yhteisöt
- taloudelliset toimijat, esimerkiksi vuokra-asuntoyhtiöt
- kunnalliset toimijat ja seurakunnat
- rekisteröity yhdistys
- säätiö.

Avustus voidaan myöntää vain asuinrakennuksen omistajalle. Hakukelpoisia ovat Y-tunnukselliset yhteisöt. Näin ollen hallinnanjakosopimuksella muodostetut kiinteistöyhtymät eivät ole avustuskelpoisia. Esimerkiksi kahden henkilön muodostama kiinteistöyhtymä ei voi hakea avustusta kiinteistöyhtymän nimissä. Sen sijaan kiinteistön omistajat voivat hakea avustusta yhdellä hakemuksella yksityishenkilönä.

HUOM! Avustus on taloudellista toimintaa harjoittaville yhteisöille de minimis -tukea (ks. tarkemmin luku 4).

3 Avustettavat toimenpiteet

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että avustettavat toimenpiteet voivat pidentää rakennuksen odotettavissa olevaa asuinkäyttöaikaa asuinkäyttötarve huomioon ottaen, eikä avustettavasta toimenpiteestä aiheudu vaaraa tai haittaa.

Avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat asuinrakennuksen olemassa olevan kaukolämpölaitteiston poistamisesta ja uusimisesta sellaisella kaukolämpölaitteistolla, **jonka mitoituksen perusteena oleva kaukolämmön tuloveden lämpötila on enintään 90 Celsius-astetta** ja kiinteistö sijaitsee alueella, jossa laitteiston vaihtaminen edistää kaukolämpöverkon lämpötilan laskemista.

Avustusta voidaan myöntää myös kustannuksiin, jotka muodostuvat **samassa yhteydessä tehtävästä lämmitysjärjestelmän tasapainotuksesta ja säädöstä.**

Avustuksen hakijan tulee toimittaa avustushakemuksen yhteydessä selvitys toimenpiteistä, sekä kaukolämpöverkon haltijan todennus laitteiston sijainnista.

Avustuksen maksun yhteydessä avustuksen saajan tulee esittää urakoitsijan tekemä *lopputarkastuspöytäkirja*, josta tulee käydä ilmi, että uusittu laitteisto täyttää avustuksen edellytykset (ks. luku 6).

Avustusta voi saada vain yhden kerran kuhunkin laitteistoon. Avustusta ei voida myöntää vain lämmitysjärjestelmän tasapainotukseen ja säätöön ilman laitteiston uusimista.

Huom! Avustusta ei voi saada, jos hakijalle on aikaisemmin myönnetty samaan tarkoitukseen muuta julkista avustusta, kuten esimerkiksi kotitalousvähennystä.

4 Avustuksen määrä ja de minimis

- Avustuksen määrä on 2 000 euroa **pientalon** lämmönvaihtinlaitteistoa kohden sekä 500 euroa tasapainotettua ja säädettyä järjestelmää kohden.
- Avustuksen määrä on 3 000 euroa **rivitalon** laitteistoa kohden sekä 1000 euroa tasapainotettua ja säädettyä järjestelmää kohden.
- Avustuksen määrä on 4 000 euroa asuin**kerrostalon** laitteistoa kohden sekä 2 000 euroa tasapainotettua ja säädettyä järjestelmää kohden.

Avustus lasketaan kaukolämpölaitteistojen lukumäärän mukaan, mutta tasapainotuksen ja säädön osalta asuinrakennusten lukumäärän mukaan.

Yhdeksi laitteistoksi katsotaan omassa lämmönjakohuoneessa sijaitseva laitteisto. Yhdeksi lämmitysjärjestelmäksi lasketaan rakennuskohtainen lämmönjakojärjestelmä.

Avustuksen määrän laskenta, kun yksi kaukolämpölaitteisto palvelee useampaa asuinrakennusta

Esimerkki: Taloyhtiö koostuu kerrostalosta sekä rivitalosta. Asuinrakennuksilla on yhteinen kaukolämpölaitteisto, joka vaihdetaan avustuksen mukaisesti uuteen matalalämpötilaisen kaukolämmön mahdollistavaan laitteistoon sekä suoritetaan korjaustoimenpiteen yhteydessä järjestelmän säätö ja tasapainotus.

Miten avustus haetaan ja paljonko taloyhtiö voi saada avustusta?

Taloyhtiö hakee avustusta yhdellä hakemuksella kaikille asuinrakennuksille, joissa on yhteinen kaukolämpölaitteisto. Tässä tapauksessa taloyhtiö hakee avustusta kerrostalolle ja rivitalolle samalla hakemuksella.

Koska asuinrakennuksilla on yhteinen laitteisto, voidaan avustusta myöntää yhden kaukolämpölaitteiston perusteella. Eri talotyyppien yhdistelmissä avustus lasketaan suurimman summan antavan talotyyppin perusteella. Tässä tapauksessa taloyhtiön laitteiston osuus avustuksesta lasketaan kerrostalon mukaan, jolloin avustuksen määrä on 4000 euroa.

Samassa yhteydessä tehtävä lämmitysjärjestelmien säätö ja tasapainotus lasketaan asuinrakennuskohtaisesti talotyyppin mukaisesti. Kerrostalon osalta järjestelmän säädön ja tasapainotuksen avustus on 2000 € ja rivitalon 1000 €.

Hankkeen avustus taloyhtiölle on yhteensä 7000 euroa.

Taulukko 1. Avustuksen määrät eri rakennustyypeille

Rakennus- tyyppi	Avustus / vaihdettava lämmönvaihdin- laitteisto	Avustus / järjestelmän tasapainotus ja säätö per asuinrakennus
Omakoti-, pari- ja ketjutalo	2000 €	500 €
Rivitalo	3000 €	1000 €
Kerrostalo	4000 €	2000 €

De minimis -selvitys

ARAn myöntämä avustus asuinrakennusten matalalämpötilaiseen kaukolämpöön siirtymiseksi on de minimis -tukea komission asetuksen 1407/2013 mukaisesti. Tämä koskee taloudellisia toimijoita, kuten esimerkiksi osakeyhtiöitä.

Myös taloyhtiölle, jonka osakkeista yli puolet ovat taloudellisten toimijoiden hallussa tai yhtiössä on määräävässä valta-asemassa taloudellinen toimija, avustus on de minimis -tukea.

Yhden tuensaajan kumulatiivinen tuki voi olla kolmen vuoden aikana enintään 200 000 euroa.

Jos hakijana on taloudellinen toimija, on **hakija velvollinen selvittämään, kuinka paljon aikaisempaa de minimis -tukea sille on myönnetty** kuluvan ja viimeisen kahden verovuoden aikana.

Selvitys on tehtävä aina, vaikka hakija ei olisi aiemmin saanut de minimis -tukea. Selvityksen on oltava yrityksen kirjanpitäjän tai taloushallintoon kuuluvan henkilön laatima ja tukimäärien laskennassa on noudatettava siitä annettuja ohjeita. Lisätietoja de minimis -tuista ja niiden laskennasta saa esimerkiksi Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisusta *Opas de minimis -tuista* (TEM oppaat ja muut julkaisut 21/2016). De minimis -selvityksen voi tehdä käyttäen ARAn lomaketta 84, joka on ladattavissa ARAn lomakepalvelusta. [Siirry de minimis oppaan sivulle \(Julkaisuarkisto Valto\)](#)

Yleishyödyllisten yhteisöjen kohdalla avustus on ns. SGEI-tukea. Yleishyödyllisiksi yhteisöiksi katsotaan tässä yhteydessä mm. kunnat ja muut julkisyhteisöt, näiden omistamat yhtiöt sekä ARAn yleishyödyllisiksi nimeämät yhteisöt. Avustuksen saaminen ei edellytä perusparantamisen korkotukilainan hakemista.

5 Avustuksen hakeminen

Avustuksella on jatkuva haku. Avustusta haetaan ARasta ja avustuksia myönnetään vuosittain niin kauan kuin avustusmuotoon tarkoitettua määrärahaa riittää. Määrärahat varataan päätöksien mukaisesti odottamaan maksatusta.

Avustushakemus on jätettävä ARaan ennen korjaustoimenpiteiden aloittamista.

Töiden aloituksessa noudatetaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 149 c §:n määritelmää eli korjaus- ja muutostöiden aloitukseksi katsotaan hetki, jolloin rakenteiden tai rakennusosien purkaminen tai rakentaminen on aloitettu.

Työt saa aloittaa avustushakemuksen jättämisen jälkeen.

Avustusta haetaan ARAn verkkoasiointin kautta.

Näin varmistetaan, että tarvittavat liitteet tulevat hakemukseen.

[Siirry ARAn verkkoasiointiin \(ara.fi/verkkoasiointi\)](https://ara.fi/verkkoasiointi)

Yhteisöasiakkaiden edustajat tarvitsevat **Suomi.fi-asiointivaltuuden** voidakseen toimia hakijayhteisön nimissä. Tarvittava valtuus on *”Asuinrakennusten korjausavustusten hakeminen”*. Suomi.fi-palvelua hallinnoi Digi- ja väestötietovirasto. [Siirry Suomi.fi:n valtuuksiin](https://suomi.fi/valtuus)

Vaihtoehtoisesti avustusta voi hakea myös erillisellä paperilomakkeella. Lomakkeen (ARA 43) löydät mm. avustuksen verkkosivulta: www.ara.fi/kaukolampoavustus

Lähetä huolella täytetty hakemus ARAn kirjaamoon osoitteeseen: [kirjaamo.ara\(at\)ara.fi](mailto:kirjaamo.ara(at)ara.fi)

Voit käyttää lähettämiseen turvapostipalveluamme osoitteessa turvaviesti.ara.fi. Ohjeet turvapostin käyttöön: [Avaa turvapostin käyttöohje \(pdf\)](#)

Hakemuksen liitteet

Hakemukseen tarvitaan seuraavat **pakolliset** tiedot ja liitteet:

- avustuksen hakijan Y-tunnus tai henkilön henkilötunnus
 - hakijan osoite- ja yhteystiedot, tarvittaessa asiamiehen yhteystiedot
 - kaupparekisteriote (Y-tunnukselliset hakijat)
 - [de minimis -selvitys](#) (taloudellisilta toimijoilta)
- Kaukolämpölaitteiston sijaintikiinteistön kiinteistötunnus
- Avustuksen kohteena olevien kaikkien asuinrakennuksen pysyvät rakennustunnukset
 - Kiinteistötunnusta ja rakennustunnusta voi etsiä ympäristöministeriön [Liiteri](#)-palvelusta. Kirjaudu palveluun vierailijana. Etsi kohde osoitteella ja tiedot löytyvät karttatasolta ”Rakennukset ja kiinteistöt (8)” valinnalla ”Kiinteistötunnukset” tai ”Valmiit rakennukset (RHR)”
- Avustuksella vaihdettavien lämmönvaihtimien lukumäärä
- Tieto siitä, toteutetaanko korjaustoimenpiteen yhteydessä asuinrakennuksissa järjestelmän säätö ja tasapainotus
- Järjestelmän suunnittelijan tai urakoitsijan selvitys siitä, että vaihdettava laitteisto täyttää avustuksen asettamat ehdot
- Kaukolämpölaitteiston haltijan selvitys laitteistojen sijainnista
- Kaukolämpötoimittajan nimi

HUOM! Avustushakemus tulee jättää ARAan ennen korjaustoimenpiteiden aloittamista.

6 Avustuksen maksaminen

Avustus maksetaan yhdessä erässä avustuspäätöksellä hyväksytyjen korjaustoimenpiteiden valmistumisen jälkeen. Avustus tulee hakea maksuun päätöksellä ilmoitetussa määräajassa, mutta kuitenkin **viimeistään 31 lokakuuta 2024 mennessä**.

Avustuksen saaja antaa suostumuksen maksatuksen yhteydessä luovutettavan aineiston käyttöön Asumisen rahoitus- ja

kehittämiskeskukselle erilaisiin valtionhallinnon tekemiin ja teettämiin selvitys- ja tutkimushankkeisiin.

Hae avustuksen maksua ARAn verkkoasioinnissa sähköiseen asiointikansioon automaattisesti luodulla maksatuslomakkeella. Maksatuslomake luodaan automaattisesti muutoksenhakuajan päätyttyä, jos olet lähettänyt hakemuksen verkkoasioinnin kautta.

Maksatushakemukseen tarvitaan seuraavat liitteet:

- urakoitsijan tekemä lopputarkastuspöytäkirja, josta käy ilmi, että uusitun laitteiston mitoituksen perusteena oleva kaukolämmön tuloveden lämpötila on enintään 90 celsius-astetta, sekä onko järjestelmälle tehty tasapainotus ja säätö
- Laskut ja kuitit/tiliote, joista voi todeta laskut maksetuiksi tai vaihtoehtoisesti kirjanpitäjän allekirjoituksellaan varmentama pääkirjanote kirjanpitoon kirjatuista toteutuneista kustannuksista. Pääkirjanotteesta on selvittävä laskuttaja, summa ja maksupäivä.

Huom! Avustus on haettava maksuun 31.10.2024 mennessä!

Alkuperäiset kuitit ja tositteet on säilytettävä 6 vuotta päätöksentekohetkestä.

7 Muutoksen hakeminen avustuspäätökseen

Päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen ARAlle. Muutoksenhaussa noudatetaan valtionavustuslain (688/2001) sekä hallintolain (434/2003) säännöksiä.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimus liitteineen on toimitettava ARAn ennen viraston aukioloajanpäättymistä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista päätöksen tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä.

Verkkoasioinnissa jätettyyn hakemukseen voi hakea oikaisua asiointikansioon automaattisesti luotua oikaisuvaatimus pohjaa käyttäen. Muissa tapauksissa voi käyttää ARAn oikaisuvaatimuslomaketta, jonka voi ladata ARAn verkkosivuilta. [Siirry oikaisuvaatimuslomakkeeseen](#)

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

8 Lisätietoja

Avustuksen hakemiseen liittyvissä asioissa palvelemme puhelimitse ja sähköpostitse:

Sähköposti:

korjausavustus.ara@ara.fi

Puhelin: 029 525 0918

Palvelemme puhelimitse: keskiviikkoisin klo 9.00–11.00

Avustukseen liittyvät ohjeet, linkit ja lomakkeet löytyvät avustuksen verkkosivulta: www.ara.fi/kaukolampoavustus

Ohjeet ja tarkemmat kuvaukset ARAn verkkoasioinnista: www.ara.fi/verkkoasiointi